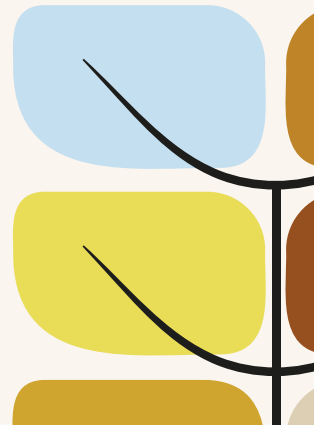

Differentiatie

KMS

Verantwoordelijke: Directie

Versie: 1.0

Voor wie: Bestuur, directie, leerkrachten

Kaart vastgesteld op: 20 augustus 2022

Herzieningsfrequentie: Eens per 2 jaar

Doel van de kaart

1. Beschrijven op basis van welke gegevens differentiatie wordt toegepast.
2. Beschrijven welke mogelijkheden voor differentiatie wij bieden.

Relatie met de visie

Wij geloven dat elke leerling binnen onze school zich moet kunnen ontwikkelen naar zijn of haar potentie. Om dit te realiseren, is kwalitatief goed onderwijs nodig. Voor leerlingen die een extra ondersteuningsvraag hebben, moet er een passend antwoord zijn. Passend onderwijs dus, dat een concrete uitwerking krijgt binnen onze school. Waar het om gaat is dat er voor elke leerling voldoende uit het onderwijs te halen is. Het onderwijs dat wij aanbieden is passend bij de leerling populatie, dit kan verschillen per groep. In eerste instantie gaan wij uit van de (grote) middenmoot per groep, hierop wordt de basisaanpak afgestemd. Bij de leerlingen die buiten deze middenmoot vallen differentiëren we, resulterend in het daaromheen liggende extra aanbod.

De leerkrachten krijgen veel ruimte om in de klas het onderwijs vorm te geven, te differentiëren binnen de groep en voor de individuele leerling. Ook krijgen ze veel ruimte om de materialen aan te schaffen die zij nodig hebben om het onderwijsaanbod te kunnen optimaliseren en realiseren.

Inleiding en achtergrond

Binnen een klas kunnen de niveaus van leerlingen behoorlijk uiteenlopen. Om daarmee rekening te houden, om recht te doen aan de ontwikkeling van elke individuele leerling of van kleine groepen leerlingen moet een leerkracht differentiëren. Tijdens differentiatie maken de leerkrachten proactief aanpassingen in de inhoud van de lesstof, de leermaterialen en de leeractiviteiten.

Interne en externe differentiatie

Een leerling krijgt op twee manieren te maken met differentiatie: interne en externe differentiatie. Interne differentiatie vindt binnen de klas plaats. Het gaat hierbij om de manier waarop leerkrachten omgaan met verschillen tussen leerlingen in klas. Zoals het werken met niveaugroepen, het variëren in tijd die leerlingen krijgen om een opdracht te maken of het organiseren van groepswork. Externe differentiatie verwijst naar het onderbrengen van leerlingen in verschillende groepen.

Interne differentiatie: convergent of divergent

Leerkrachten die willen differentiëren kunnen daarmee twee verschillende doelen nastreven. De leerkracht die probeert alle leerlingen in de klas de gestelde minimumdoelen te laten behalen, doet aan convergente differentiatie. De nadruk ligt dan op het verbeteren van de prestaties van zwakkere leerlingen, zodat ook deze leerlingen de minimumdoelen kunnen behalen. Deze vorm van differentiëren past bij actuele thema's zoals gelijke kansenbeleid en passend onderwijs. De tegenhanger van convergente differentiatie is divergente differentiatie. Bij divergente differentiatie bieden leerkrachten de leerlingen bijvoorbeeld verschillende leerinhoud aan of werken leerlingen toe naar verschillende eindproducten. Kortom: de leerdoelen zijn dan niet voor alle leerlingen dezelfde.

Wat we doen

Differentiatie op basis van leerling gegevens

Het is belangrijk om vooraf te weten welke onderwijsbehoefte de leerlingen hebben en daar de les op af te kunnen stemmen. Tijdens de ondersteuningscyclus analyseren onze leerkrachten samen met de intern begeleider welk aanbod passend is voor een leerling. Dit doen we aan de hand van observaties, analyses en evaluaties van eerder gemaakt werk, kindgesprekken, uitslagen van methode-gebonden toetsen en de Cito-toetsresultaten. De conclusies die uit de analyse komen leggen we vast in het groepsplan. Tijdens de gesprekken met ouders en leerlingen bespreken we welk aanbod we de leerling aanbieden.

Binnen de groep geven we voor de vakken rekenen, technisch lezen, begrijpend lezen en spelling instructie op verschillende niveaus: het basisaanbod, minimum aanbod en het extra aanbod. Hiernaast zijn er leerlingen die op een eigen leerlijn werken. Onze leerkrachten houden de leerlijnen met concrete tussen- en einddoelen voortdurend in het vizier. De leerkracht maakt tijdens de les steeds een weloverwogen keuze voor de inzet van bepaalde leerstof, didactische werkvormen, leeractiviteiten en leermiddelen. De aanpak van de leerkracht is er immers op gericht dat alle leerlingen het doel van de les bereiken. De differentiatie kan vervolgens zijn in:

- Differentiatie in instructie: niet elke leerling hoeft altijd dezelfde (lengte van) de instructie te volgen. Er zijn leerlingen die minder en die juist meer uitleg nodig hebben. Wij werken volgens het Effectieve Directe Instructie model, wat ervoor zorgt dat er per les goed nagegaan kan worden welke leerlingen meer uitleg nodig hebben en welke leerlingen eerder zelfstandig kunnen werken.
- Differentiatie in verwerking: hierin kunnen leerlingen extra verdiepende opdrachten krijgen. Bijvoorbeeld: voor leerlingen die meer uitdaging kunnen gebruiken op het gebied

van rekenen hebben wij een aparte methode "Meesterwerk" waarmee we ze uitdagen om meer van zichzelf te vragen.

Twee keer per jaar evalueren wij het aanbod, of de veranderingen het gewenste effect hebben, stellen acties bij en passen het groepsplan aan waar nodig.

Hoe weten we dat het het gewenste effect heeft

Tijdens de groepsbesprekingen blijkt dat de leerling op de verwachte leerlijn zit. Het onderwijsaanbod sluit aan op de individuele leerling en op de groep.

Gerelateerde kwaliteitskaarten

1. Effectieve directe instructie
2. Systematisch werken aan het pedagogische klimaat op de Schoolwerkplaats

